

На нашу думку, важливо спочатку надати змогу школярам ознайомитися з існуванням різних видів мистецької діяльності та створити психологічну ситуацію вільного вибору улюбленої мистецької діяльності, що надають їм можливість розкритися, вільно виявити себе в співі, малюванні, танці, віршуванні, акторській діяльності.

Література

1. Гончаренко С. У. Український педагогічний словник / С. У. Гончаренко – Рівне : Волинські обереги, 2011. – 519 с.
2. Данько Н.П. Методичні аспекти розвитку творчих здібностей молодших школярів у процесі вивчення інтегрованого курсу «Світ мистецтва». / Н.П. Данько. Науковий вісник Чернівецького університету. – Випуск 655. – Педагогіка та психологія. Збірник наукових праць. – Чернівці, 2014. с. , С.46-52.
3. Данько Н.П. Розвиток творчих здібностей молодших школярів / Н.П. Данько // Початкова школа. - №4. – 2013. – С.1-2.
4. Савченко О. Я. Дидактика початкової школи: [підруч. для студ. пед. ф-тів] / О. Я. Савченко. – К. : Генеза, 2002. – 368 с.

Наталія Коломієць

здобувач ступеня вищої освіти «магістр»
психолого-педагогічного факультету
Полтавського національного
педагогічного університету
імені В. Г. Короленка

Науковий керівник: доц. Починок Є.А.

ОСОБЛИВОСТІ ПІЗНАВАЛЬНО-РУХОВОГО НАВЧАННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

Сьогодні в країні створюється нова школа, де учень має можливість повноцінно проектувати своє майбутнє а отже постають нові завдання і перед вчителем. Зокрема це не тільки забезпечення учня засвоєння знаннями, уміння, навичками передбачені навчальною програмою а й закріплення засвоєного на фоні задоволення пізнавальних, естетичних і рухових вимог. Відповідно діючи вчитель зможе формувати інтелектуально та фізично гармонійно розвинуту особистість.

В умовах постійного збільшення обсягу інформації, що поступає, у зв'язку зі швидкими змінами в інформаційному світі, простежується значне погіршення стану здоров'я дітей молодшого шкільного віку пов'язане з великим розумовим навантаженням у порівнянні з дошкільним дитинством. Обсяг рухової активності внаслідок довгого сидіння за партою у процесі навчання і під час приготування домашніх завдань збільшується а рухова активність навпаки ж зменшується. Навантаження вступає у протиріччя з фізичним розвитком учня. Як наслідок – у нього знижується працездатність, проявляються негативні емоції, і апатія до навчання в цілому.

Отже, робота вчителя початкових класів повинна бути спрямована на активізацію та стимулювання пізнавально-рухової активності учня як на уроках, так і у процесі виконання домашньої роботи.

Питання особливостей навчально-пізнавальної діяльності учнів, організації методів та шляхів розвитку пізнавальної діяльності знайшли глибоке обґрунтування в працях вітчизняних та зарубіжних педагогів: Н.М. Бібік, А.М. Алексюка, М.О. Данілова, І.Я. Лернера, В.О. Онищука, В.О. Сухомлинського, О.Я. Савченко, Г.І. Шукіної та ін. Пошуками оптимальних шляхів розвитку пізнавальних інтересів, методів розвитку пізнавальної діяльності займались: А.М. Алексюк, В.О. Онищук, Г.І. Шукіна, що розглядали пізнавальні інтереси як стимули до переборення труднощів у навчанні, шляхи до отримання морального задоволення від роботи.

У психолого-педагогічній науці загально визначено, що інформація запам'ятовується швидше, якщо дитина не лише чує, але і бачить, образно уявляє те, що вона почула під час ігрової діяльності або якихось рухових дій, які сприяють створенню певного емоційного фону та настрою. Передача та закріплення знань під час рухової дидактичної гри дозволяє залучити до процесу запам'ятовування не лише свідому пам'ять дитини, а й проміжне асоціативне мислення, що вдосконалює процеси моделювання образ-асоціацій змісту знань відповідно сутності інформації, яку надає вчитель. [1, с.70]

Доведено, що пізнавально-рухове навчання безпосередньо спонукає дітей демонструвати свої розумові здібності та знання. Ефективність застосування пізнавально-рухового навчання залежить від професійної майстерності вчителя.

Розвиток мислення дитини найяскравіше виявляється в її навчальній та руховій діяльності. І. Сеченов відмічав: «Мислення під час рухів має велике значення для розвитку діяльності мозку». Так, під час скорочення м'язів у процесі рухової діяльності до кори головного мозку надходить потік імпульсів, підвищується її тонус, що загалом поліпшує спроможність сприйняття та ефективного засвоєння інформації.

Таким чином, основою зацікавленого навчання є пізнавально-рухове відтворення навчального матеріалу, що базується на наступних етапах:

1 етап. Для формування умінь і навичок рухового відтворення математичного і мовного матеріалу проводяться ігри з поступовим нарощуванням самостійної рухової діяльності (відтворення кінчиком носу, плечовими точкам або певними рухами тілофігур, літер алфавіту, слів, цифр, математичних прикладів і т. д. або рухових ігор у вигляді групового вставання, підняття рук та інше на розпізнавання частин мови, реакції на правильну відповідь при розв'язанні арифметичних прикладів, задач чи іноземних слів у вигляді заздалегідь обумовлених конкретних рухів, фонетичної ритміки і інше).

2 етап. Вправи на синхронне проговорення та паралельне рухове виконання кінчиком носа або плечовими точками таблиці множення, слів іноземної мови, явищ природи, частин речення та інші творче набрані завдання у кількісній і якісній аналогії.

3 етап. Формування вмінь використовувати засвоєний навчальний матеріал в ігровій формі як сидячи, так і під час рухів та стоячи, або під час ходи чи,

наприклад, під час виконання вправ ранкової гімнастики, перервах або тематичних уроках фізичної культури. [1, с. 71]

Завчасно продумане використання рухових методичних прийомів з поєднанням навчальної і рухової діяльності активізує мовлення не тільки під час навчання, але і у побутових ситуаціях.

Отже, організовуючи навчально-пізнавальну діяльність учнів, педагоги повинні використати такі сприятливі моменти позитивного ставлення учнів до навчання як: зацікавленість учнів; навчальну діяльність, яка викликає емоції, бажання долати труднощі. Активність учнів виражається через прагнення думати, пізнавальну самостійність у процесах сприйняття, відтворення, розуміння та творчого застосування.

Пізнавально-рухове навчання дозволяє краще засвоювати учням навчальну інформацію і своєчасно запобігати прояву розумової втоми або знімати її, розв'язуючи навчальні, оздоровчі і виховні завдання. Пізнавально-рухове навчання дає змогу в умовах колективної навчальної роботи кожному учневі йти до оволодіння навчальним матеріалом своїм шляхом. Реалізуючи цей принцип, потрібно враховувати рівень розумового розвитку дітей, їх знань і вмінь, пізнавальної та практичної самостійності, інтересів, вольового розвитку, працездатності.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бальсевич В. К. Физическая активность человека / В. К. Бальсевич, В. А. Запорожанов – Киев : Здоровье, 2007. – 224 с.
2. Дубагой О.Д. Навчання учнів початкової школи в системі здоров'язбереження засобами освітньо-рухової методики / О.Д. Дубагой: збірник наукових праць, №3.- К.,2015. – с. 69-74
3. Освітні технології : навч.-метод. посіб. / О. М. Пехота, А. З. Кіктенко, О. М. Любарська та ін. ; за заг. ред. О. М. Пехоти – К. : А.С.К. – 2001. – 256 с.
4. Киричук О.І. Виховання в учнів інтересу до навчання / О. І. Киричук. – К.,1986 – 89 с.

Олена Колосова

кандидат педагогічних наук,
старший викладач кафедри дошкільної та початкової освіти
Вінницького державного педагогічного університету
імені Михайла Коцюбинського

ФОРМУВАННЯ ПІЗНАВАЛЬНИХ ІНТЕРЕСІВ У МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЗА ДОПОМОГОЮ ІНФОРМАЦІЙНО- КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Модернізація сучасної початкової освіти орієнтована на формування у школярів потреби і здатності до самостійного набуття знань, до безперервної освіти та самоосвіти. Вирішення цього завдання неможливе без формування у кожного учня початкової школи стійких пізнавальних мотивів навчання, пізнавального інтересу. Саме від цього будуть залежати успіхи в подальшому шкільному та професійному житті покоління, що підрастає.